

Синеочка, *Commelina communis* L., сем. Commelinaceae

Автор(и): проф. д-р Щелияна Калинова, Аграрен Университет Пловдив

Дата: 14.02.2019 Брой: 2/2019

Разпространена е в Сърбия, Турция, югозападните и централните райони на европейските части на Русия, Кавказ, Сибир и Далечния изток, в Япония, Китай, Северна Америка. Родината на синеочката е Китай. У нас е открита в Тракийската равнина, в Източния Предбалкан, в Плевенско, Великотърновско, Варненско и Софийско. По-често тя се пренася като цвете в цветните градинки, а не след дълго се разпространява бързо в останалите части на дворовете.

Синеочката е едногодишен вид. Размножава се със семена и с части от стъблото. То е голо, слабо ръбесто, силно разклонено и може да достигне до 1,5 м дължина. Листата са дебели, месести, целокрайни, заострени, с широка основа, която обхваща стъблото. Долните са удължено яйцевидни, а горните – почти яйцевидни. Цветовете са разположени на дълги дръжки, излизащи от влагалищата на листата, с широкосърцевидни зеленикави прицветници. Венчето се състои от три нееднакви яркосини листчета, едното от които е значително по-малко от другите и е бледо. Плодът е двугнезна или тригнезна кутийка, по размери близка до пшеничено зърно.

Семената на синеочката са почти триъгълни, от едната страна плоско отсечени и варират по големина и по форма. Те са тъмни, обикновено с цвета на почвата и трудно се различават. Първите растения поникват през март – април. Те започват да цъфтят от края на май до края на вегетационния сезон, а плододават до падането на сланите. Установена е сезонна изменчивост в кълняемостта на семената, като най-голям процент (до 95) покълват през пролетта – до края на април, което определя вида като ранен пролетен плевел за условията на България. Необходимо е да се направи уточнението, че развитието на растенията продължава до настъпване на студовете. Семената на синеочката поникват от дълбочина 12-13 см. Те запазват жизнеспособността си в почвата до 6 години.

Синеочката притежава голяма жизненост и екологична пластичност. Издържа и на по-продължителни засушавания, което се дължи на особеностите на вида – листата се затварят ладиевидно нагоре, което ограничава транспирацията. Освен това има данни, че видът съдържа абсцисинова киселина, която проявява антитранспирационно действие, като спомага за затваряне на устицата и потиска фотосинтезата. Друга особеност на растението е, че на всеки стъблен възел може да образува корени, с които допълнително да черпи от почвата вода и хранителни вещества.

Синеочката заплевелява различни полски и зеленчукови култури, овощни насаждения, расте покрай пътища, в градини. Пренася се главно чрез посевния материал, хората, птиците, животните и др. Части от стъблата се вкореняват много лесно, затова и механичната борба в окопните култури е много трудна. Едно от задължителните мероприятия трябва да бъде ограничаването и унищожаването на съществуващите огнища на плевела в страната. По време на вегетацията на синеочката във фенофаза от 2-ри–3-ти до 5-ти–6-ти лист може да се третира с **бифенокс** (Модаон 4 Ф) и **бентазон** (Базагран 600 СЛ). Тези препарати се препоръчват срещу синеочката само за културите, при които са одобрени за употреба.